

ÚVODEM

Předkládaná publikace obsahuje základní studijní materiál k přednáškovému cyklu Kulturní antropologie Číny, zaměřenému na rodinu a příbuzenské vztahy v čínském kulturním prostředí. Rodina je entita, kterou nelze jednoznačně definovat, vyskytuje se v mnoha podobách v různých kulturách světa. Ve všech ale představuje základní společenskou jednotku, tím spíše v Číně, kde její význam podtrhují už starověké kanonizované spisy. Chceme-li poznat čínskou, tj. hanskou kulturu a společnost a porozumět jí, musíme se proto seznámit s tradiční podobou čínské rodiny a teprve na základě těchto poznatků posuzovat její stav v současnosti.

Čína se dynamicky mění, to však neznamená, že by zapomínala na tradice a tradiční zvyky. Zejména v prostředí rodiny se stále v menší či větší míře dodržují. Při zkoumání čínské rodiny v této publikaci je zohledněno období zhruba od pozdního císařství, tedy konce 19. století, do poloviny 20. století. Mezi konkrétními rozvedenými náměty je uspořádání rodiny, nerovnost pohlaví / postavení ženy, sňatek a jeho formy, hospodaření, výchova dětí. Zohledněna je nutně také duchovní sféra, která běžným životem prostupovala a kterou můžeme sledovat na fenoménech jako je kult předků, ochranná božstva domácnosti, rodinné obřady (svatby, pohřby), kalendářní svátky, spoléhání se na věštby aj. Vybrané jevy jsou dále konfrontovány se současností. Smyslem toho je, aby se čtenář obeznámil se základními aspekty tradice a aby je dokázal v moderním čínském světě rozpoznat.

Tento učební materiál vznikl z iniciativy studentek magisterského programu Kulturní studia Číny, zapsaných v semináři Kulturní antropologie Číny (KSCB715). Prostředky na vydání publikace získaly z grantu Fond rozvoje Masarykovy university pro rok 2019. Osnovu knihy vytvořila Pavla Krajcová, úlohy administrátora se ujala Zuzana Shejbalová, jednotlivé kapitoly jsou individuálním dílem autorek, proto se v určitých ohledech mohou lišit. Vycházejí z přednášek Kulturní antropologie Číny (KSCA605) a z odborné literatury uvedené na konci kapitoly. Poznátky z prostředí tradiční rodiny je však vhodné doplňovat četbou memoárů a dobové beletrie, která názorně přibližuje zkoumanou problematiku. Jejich anotace je na konci každé kapitoly a je na čtenáři, aby se s touto rozšiřující četbou seznámil v úplnosti. Následují ilustrace k danému tématu, většinou současné fotografie. V závěru práce nad texty jsem se ujala jazykové editace.

Doc. Lucie Olivová, garant projektu, srpen 2019

